

DOI 10.4467/24497800RAP.22.016.16792

<http://www.ejournals.eu/RAP/>

ISSN 2449–7800 (online), ISSN 2449–7797 (druk), s. 284–306

JULIA BERNACKA¹

Prywatność w erze bezzałogowych statków powietrznych w świetle wartości Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

1. Wprowadzenie

Oryginalne ujęcia z dronów zachwycają niemal każdego z nas. Wzbudzają ciekawość i zachwyty. Dzieje się tak zapewne ze względu na fakt niecodziennego kadrowania i możliwości oferowanych przez nowoczesne technologie. Jednak kontekst praw podstawowych i współcześnie dość powszechny temat ochrony prywatności skłania nas do refleksji, czy funkcjonowanie dronów jest w pełni bezpieczne dla takich wartości. Konstrukty, o których niegdyś pisał Stanisław Lem² w swoich dziełach, dzisiaj są już rzeczywistością – i mogą zagrażać naszemu prawom.

Bezzałogowe statki powietrzne³, potocznie znane jako drony, to urządzenia, które poruszają się w powietrzu, ale nie potrzebują do tego załogi wewnątrz. Kierowane są zdalnie przez pilota⁴. Dron najczęściej wyposażony jest w kamerę, która umożliwia oglądanie rzeczywistości przez użytkownika drona w miejscu, nad którym ten się porusza, a często także nagrywanie rzeczywistości i dźwięków. Nagrywanie obrazu, czyli tzw. monitoring, oznacza

---

1 Julia Bernacka – Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

2 Stanisław Herman Lem – jeden z czołowych przedstawicieli polskiej fantastyki, filozof i pisarz gatunku *science fiction*. Jego twórczość skupia się na tematyce rozwoju nauki i techniki, różnorodnych twórców, a także możliwości porozumienia się istot inteligentnych. Porusza również kwestie natury ludzkiej i realizmu. W swoich utworach prowadzi rozważania przeplatane futurystycznymi domysłami.

3 Tutaj również jako BSP, drony lub modele latające. Nazwa „model latający” została wprowadzona dla odróżnienia dronów używanych jedynie w celach rekreacyjnych od innych rodzajów bezzałogowych statków powietrznych.

4 Nowoczesne drony czasami są nawet bardziej zautomatyzowane, ograniczając rolę człowieka w sterowaniu. Poruszają się więc samodzielnie, wykorzystując m.in. systemy autopilota.

więc, że dron wyposażony jest w system, który zbiera i gromadzi dane osobowe, a często również je przetwarza. Co więcej, czasami działanie drona wiąże się z wydawanym przez niego dźwiękiem, co dodatkowo może być uciążliwe dla osób trzecich⁵.

Mając na względzie fakt, że możliwości rozwoju technologicznego są wręcz nieograniczone, można zakładać, iż takie urządzenia będą wciąż ulepszane i wzbogacane o nowsze systemy. Niewątpliwie drony stanowią ciekawe rozwiązanie technologiczne, przez co dostarczają rozrywki oraz umożliwiają wykonywanie niecodziennych ujęć w wysokiej jakości. Aczkolwiek systemy, w jakie BSP są wyposażone, i urządzenia, jakie dodatkowo posiadają, umożliwiają również wkraczanie w pewne sfery życia człowieka⁶, np. w sferę prywatną, a czasem nawet zagrażają zdrowiu⁷. Dron może gromadzić dane osobowe, takie jak wizerunek osób i dane biometryczne. Możliwe jest także przetwarzanie takich danych, np. poprzez przesyłanie informacji pomiędzy dronami czy śledzenie lokalizacji podmiotu⁸. Często osoby trzecie mogą nie wyrażać zgody albo nawet nie być świadome tego, że są obserwowane lub nagrywane przez drona. Technicznie, w zależności od rodzaju modelu latającego i jego parametrów, może on poruszać się właściwie wszędzie, a jedyne ograniczenie w tym zakresie będą stanowić regulacje prawne. Dlatego też dron może znaleźć się w przestrzeni zarówno publicznej, jak i prywatnej, czyli właśnie tej, która nie powinna być ogólnodostępna. Życie prywatne i dane osobowe to istotne wartości, których waga została podkreślona także przez instytucje ponadnarodowe. To właśnie ze względu na ich doniosłość powstała konieczność ochrony poprzez działania podejmowane zarówno na gruncie krajowym, jak i transgranicznym. Ujęcie tak znaczących praw w Karcie praw podstawowych UE⁹ pozwala na refleksję, iż obok innych naczelných zasad, jak ochrona życia i zdrowia, to również są fundamentalne prawa człowieka.

W tej perspektywie ukazuje się konieczność, aby bazując na regulacjach polskiego porządku prawnego, przeprowadzić analizę owego zjawiska w kontekście prawa unijnego, a szczególnie w perspektywie praw podstawowych, które winny być bezwzględnie respektowane. Autorka dąży więc do odpowiedzi na pytanie, czy drony¹⁰ zagrażają naszej prywatności oraz w jaki sposób

5 W taki sposób również może dojść do naruszania miru domowego i wzbudzania braku pewności. Osoba, nad którą znajduje się dron, może czuć się w tym momencie podglądana lub nagrywana, co z kolei może prowadzić do utraty poczucia swobody i bezpieczeństwa.

6 Są to jedynie potencjalne możliwości naruszeń, a więc należy pamiętać, że nie każde użytkowanie drona będzie wiązało się z działaniem niepożądanym.

7 Przykładowo, gdy dron lub jego część spadnie na człowieka.

8 Por. np. E. Bielak-Jomaa, *Monitoring pracowniczy a drony [w:] „Drony a prywatność” o bezpiecznym i świadomym użytkowaniu dronów. Materiały pokonferencyjne*, T. Soczyński, B. Hermanowicz, N. Misiuk (red.), Warszawa 2020, s. 11–25.

9 Wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE z 2016 r. C 202, s. 389; dalej: KPP.

10 Przez owo sformułowanie należy rozumieć możliwy sposób użycia drona.

mogłoby do tego dochodzić. Analizuje obowiązujące regulacje prawne w tym zakresie, oceniając, czy są wystarczające celem ochrony życia prywatnego i danych osobowych. Zmierza więc do omówienia tematu prywatności w czasach powszechności dronów, w świetle unijnego prawa do poszanowania życia prywatnego, uzupełniając rozważania o regulacje nam najbliższe, czyli przepisy krajowe. W opracowaniu zastosowano metodę prawnoporównawczą, analizę regulacji prawnych, a także doktryny i orzecznictwa, oraz wykorzystano wiedzę specjalistyczną z tego zakresu, co umożliwi szersze zbadanie problemu.

2. Prawo do prywatności na gruncie Karty praw podstawowych

Karta praw podstawowych, czyli przejaw praw i wolności, uznawana jest za część prawa pierwotnego Unii Europejskiej oraz jeden z trzech filarów systemu ochrony praw podstawowych w UE. Jest prawnie wiążącym aktem, który został przyjęty w celu wyraźnego uznania i podkreślenia roli praw podstawowych¹¹. Te fundamentalne prawa to pewne uniwersalne wartości i idee leżące u podstaw funkcjonowania Unii Europejskiej. Większość z nich została przyznana każdemu człowiekowi, bez względu na jego narodowość czy status społeczny, a ich ograniczenie może nastąpić tylko w ściśle określonych przypadkach¹². Rolę praw podstawowych podkreśla również Trybunał Sprawiedliwości, wielokrotnie odwołując się do KPP w swoim orzecznictwie¹³.

W tytule II tego KPP – „Wolności” – odniesiono się do wspomnianych wyżej wartości, obejmując regulacjami poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego (art. 7) oraz ustanawiając ochronę danych osobowych (art. 8). Podkreślono konieczność poszanowania życia prywatnego i rodzinnego każdego człowieka, a także domu i komunikowania się. Ochrona wynikająca z KPP będzie więc uwzględniać np. odpoczynek na prywatnej posesji, relacje oraz stosunki wewnątrzrodzinne, informacje o sobie i treści rozmów z innymi osobami, w tym również informacje poufne. Prywatna będzie informacja

11 Traktaty stanowią, że Unia Europejska uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie. Zgodnie z tą zasadą zarówno Unia, jak i państwa członkowskie muszą przestrzegać tego aktu przy wdrażaniu prawodawstwa unijnego, por. art. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2), dalej: TFUE.

12 Art. 52 KPP. Por. wyrok TS z dnia 9 listopada 2010 r., C-92/09 i C-93/09, Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) i Hartmut Eifert (C-93/09) przeciwko Land Hessen, ECLI:EU:C:2010:662. Zgodnie z jego treścią ograniczenie prawa podstawowych jednostek nie może wynikać z samowolnej decyzji użytkownika drona.

13 W swoim orzecznictwie Trybunał bezpośrednio odwołuje się do postanowień KPP, traktując je jako równoważną podstawę orzekania, co widoczne jest m.in. na przykładzie wyroków: z dnia 9 listopada 2010 r., C-92/09 i C-93/09, Schecke; z dnia 17 kwietnia 2018 r., C-414/16, Vera Egenberger przeciwko Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung eV, Dz.Urz. UE C 200, s. 6; z dnia 6 listopada 2018 r., C-569/16 i C-570/16, Stadt Wuppertal przeciwko Marii Elisabeth Bauer (C-569/16) oraz Volker Willmeroth przeciwko Martinie Broßonn (C-570/16), Dz.Urz. UE C 16, s. 2; z dnia 2 marca 2021 r., C-746/18, H.K. przy udziale Prokuratuur, Dz.Urz. UE C 54, s. 10.

o stanie zdrowia oraz życiu seksualnym, ale również wizerunek osoby i dane pozwalające na jej identyfikację, gdyż każdy ma prawo do ochrony danych, które go dotyczą. Co więcej, jeżeli mają być one dodatkowo przetwarzane, cały proces musi przebiegać rzetelnie, w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej (art. 7 i 8 KPP). Dlatego też art. 8 pozostaje w ścisłym związku z art. 7 KPP¹⁴.

Gwarancję ochrony opisanych praw zapewnia również ustawodawstwo krajowe, klasyfikując prywatność jako wartość już w samej Konstytucji RP¹⁵ i nadając jej tym samym wyjątkowy charakter. Jednak regulacje na poziomie unijnym, a więc ponadkrajowym, podkreślają znaczenie owych aspektów dla społeczeństwa i zwracają uwagę na konieczność szczególnej ochrony tych praw.

Mówiąc, że coś jest „prywatne”, czyli „osobiste”, mamy na myśli to, że dotyczy spraw osobistych i rodzinnych¹⁶, zakłada więc uprawnienie jednostki do kształtowania sfery prywatnej w taki sposób, aby była ona niedostępna dla innych, ograniczając do minimum ingerencję z zewnątrz¹⁷. Przepisy nie wprowadzają jednolitej definicji ustawowej, która pozwoliłaby określić granice tego pojęcia, jednak możliwości interpretacyjne są dość szerokie i właściwie każdy z nas może rozumieć owo pojęcie nieco inaczej. Najczęściej prywatność postrzega się jako: 1) prawo do zachowania w tajemnicy informacji o sobie i swoich danych osobowych oraz 2) sferę prywatną, domową – czyli przestrzeń, w którą nikt nie powinien ingerować, aby nie ograniczać naszej swobody. Zazwyczaj mówimy tutaj o informacjach, które chcemy zachować jedynie dla siebie i osób najbliższych, co obejmuje np. dane osobowe, nasz wizerunek i mir domowy, a także prawo do nieujawniania swoich danych, zwyczajów i zachowań¹⁸.

Prywatność jako wartość sama w sobie jest czymś niezwykle cennym i poszukiwanym we współczesnym świecie. Rozwój technologiczny wciąż otwiera nowe pola do naruszeń w tej dziedzinie, a więc rozszerza wachlarz potencjalnych zagrożeń¹⁹. Wielokrotnie podkreślano konieczność wzmocnienia jej ochrony, gdyż współcześnie – ze względu na powszechną łatwość dostępu do sieci – łatwo również uzyskać dostęp do danych, a co za tym idzie

14 J. Sobczak [w:] *Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Komentarz*, A. Wróbel (red.), Warszawa 2020, komentarz do art. 8.

15 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

16 *Słownik języka polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/prywatno%C5%9B%C4%87.html> (dostęp: 16.05.2022).

17 M. Pryciak, *Prawo do prywatności* [w:] *Prawa człowieka – idea, instytucje, krytyka*, M. Sadowski, P. Szymaniec (red.), Wrocław 2010, s. 212.

18 M. Gawroński, *Jak naruszyć prywatność za pomocą drona i co za to grozi?* [w:] *„Drony a prywatność”...*, s. 6–10.

19 Por. K. Łakomicz, *Konstytucyjna ochrona prywatności. Dane dotyczące zdrowia*, Warszawa 2020, rozdział 1: *Prawna ochrona życia prywatnego i autonomii informacyjnej jednostki wobec rozwoju nowych technologii*.

wkroczyć w prywatną sferę danej osoby. Staramy się więc chronić informacje o sobie i swoich bliskich, dzieląc się ze światem jedynie tym, o czym sami zdecydujemy. Takie dane dotyczą w pewnym sensie sfery intymnej czy też osobistej jednostki i w zasadzie żadne okoliczności nie mogą usprawiedliwiać wnikania w nią.

Bezzałogowe statki powietrzne, dzięki swoim charakterystycznym cechom, takim jak mały rozmiar, możliwość zdalnego sterowania oraz korzystanie z kamery i rejestratorów, mogą budzić obawy, czy nie zostaną wykorzystane do naruszania sfery prywatnej. Oczywiście możliwość ta jest jedynie potencjalna i zależy od konkretnej sytuacji – nie każde użycie drona będzie więc wiązało się z naruszeniami.

3. Bezzałogowe statki powietrzne

Bezzałogowy statek powietrzny (ang. *Unmanned Aerial Vehicle*, UAV), znany powszechnie jako dron, to statek powietrzny²⁰, który nie potrzebuje załogi na swoim pokładzie, aby się poruszać. Inaczej mówiąc, to urządzenia, które wyposażone są w mechanizm służący lataniu oraz sterowaniu tymże lotem²¹. Sterowanie może odbywać się w czasie rzeczywistym lub też urządzenie pokonuje samodzielnie trasę, która wcześniej została zaplanowana przez człowieka. W zależności od rodzaju, wielkości i użytych systemów drony mogą pełnić rozmaite funkcje. Wykorzystywane są przez armię do celów rozpoznawczo-wywiadowczych, mogą także służyć jako mobilne punkty dostępu do Internetu, transportować paczki, monitorować ruch samochodowy, a nawet zostać wykorzystane naukowo jako „szpieg” do badań natury²². W końcu mogą też stanowić źródło rozrywki i jako interesujący gadżet służyć do zabawy lub pozwalać na tworzenie niecodziennych ujęć czy nagrań dźwięku. Ze względu na sposób użycia BSP można podzielić na drony używane w celach rekreacyjnych lub sportowych oraz takie, które wykorzystuje się w celach innych niż rekreacyjne²³. Autorka artykułu w swojej pracy skupia się jednak wyłącznie na dronach służących do celów rozrywkowych, które w aktach prawnych często określane są jako „modele latające”, rozważania zawężono więc do dronów prywatnych, wykorzystywanych przez osoby cywilne. Idąc dalej, należy wyróżnić dwa rodzaje takich dronów. Pierwsze mogą być wykorzystywane

20 Definicję pojęcia „statek powietrzny” zawiera art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2022 r. poz. 1235 ze zm.), według którego „statkiem powietrznym jest urządzenie zdolne do unoszenia się w atmosferze na skutek oddziaływania powietrza innego niż oddziaływanie powietrza odbitego od podłoża”.

21 Ł. Goździaszek, *Drony w prawie polskim*, „Monitor Prawniczy” 2015, nr 7, s. 347.

22 Por. R. Kuchta, *Trzy przykłady nowych robotów* [w:] *Robotyka*, Warszawa 2015, s. 11.

23 O rodzajach bezzałogowych statków powietrznych por. np. A. Konert, *Bezzałogowe statki powietrzne. Nowa era w prawie lotniczym. Zagadnienia cywilnoprawne*, Warszawa 2020, pkt 2.4. Klasyfikacja bezzałogowych statków powietrznych.

jedynie do wykonywania przelotów, natomiast nie można za ich pomocą wykonywać nagrań czy też obserwacji. Drugi rodzaj dronów to maszyny, które taką możliwość już posiadają. Wyposażone są w systemy i urządzenia, które umożliwiają obserwacje i nagrywanie obrazu, a czasami również i dźwięku. To właśnie ten drugi rodzaj dronów wydaje się najbardziej problematyczny z punktu widzenia bezpieczeństwa prywatności i to tutaj pole do naruszeń praw osób trzecich jest dużo szersze, np. ze względu na ochronę wizerunku czy fakt przetwarzania zebranych danych osobowych.

Co więc może dron w ujęciu, które jest przedmiotem niniejszego artykułu? A mówiąc precyzyjniej, jakie możliwości ma jego użytkownik i dlaczego może to godzić w prawo do prywatności. Otóż bezzałogowy statek powietrzny i jego pilot może: wykonywać przeloty nad praktycznie każdym terenem²⁴ (a więc znaleźć się nad terenami prywatnymi, co będzie uciążliwe i może naruszać poczucie swobody), obserwować wszystko w zasięgu swojej widoczności (podglądać inne osoby nawet w sytuacjach intymnych i takich, które nie powinny być ujawniane, ingerować w spokój i zagrażać swobodzie życia codziennego), robić zdjęcia i nagrywać filmy (a tym samym utrwaląc wizerunek osób trzecich), rejestrować dźwięk (a więc podsłuchiwać i nagrywać komunikację międzyludzką), a w końcu gromadzić i przetwarzać zebrane dane (również dane osobowe).

4. Drony w świetle regulacji prawnych

Ponieważ drony są technologią znaną i wykorzystywaną na całym świecie, rodzi się potrzeba poprowadzenia rozważań nad tym tematem na kilku poziomach. Istniejące regulacje możemy więc podzielić na: międzynarodowe, unijne oraz krajowe. Jednak dla celów niniejszej analizy istotna będzie koncentracja wokół regulacji prawa unijnego, a następnie odniesienie ich do prawa polskiego.

4.1. Prawo Unii Europejskiej

Na gruncie Unii Europejskiej należy wyróżnić dwa akty prawa podejmujące tę tematykę. Będą to rozporządzenia Komisji UE nr 2019/945²⁵ i 2019/947²⁶

---

24 Co do zasady drony mają techniczną możliwość wykonywania przelotów nad różnymi terenami, w tym także nad miejscami trudno dostępnymi. Przepisy prawa wprowadzają jednak w tym zakresie pewne ograniczenia w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

25 Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/945 z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie bezzałogowych systemów powietrznych oraz operatorów bezzałogowych systemów powietrznych z państw trzecich (Dz.Urz. UE L 152, s. 1 ze zm.).

26 Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych (Dz.Urz. UE L 152, s. 45 ze zm.).

oraz ich zmiany z kolejnych lat²⁷. Mają być one zbiorem zasad zapewniających bezpieczne wykorzystywanie dronów i jednocześnie wspierać rozwój tego sektora. Regulacja tej materii w formie rozporządzenia, czyli jednej z ważniejszych form wypowiedzi unijnych, wskazuje na rolę owego zagadnienia i konieczność istnienia regulacji na poziomie pozakrajowym. Akt prawny wydany w tej formie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowany we wszystkich państwach członkowskich²⁸, nie ma więc konieczności implementowania owych rozwiązań za pomocą regulacji krajowej. Ich wejście w życie oraz stosowanie jest niezależne od przyjęcia jakichkolwiek środków, które recypowałyby treść takich aktów do prawa krajowego²⁹. Celem uchwalonych przepisów ma być zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony środowiska, przy jednoczesnym zagwarantowaniu swobodnego dostępu do przestrzeni powietrznej dla dronów.

Organy unijne zauważyły również problem możliwego naruszenia prywatności oraz danych osobowych przez działanie przy użyciu drona, dlatego wprowadzono pewne ograniczenia dla użytkowników BSP, które mają chronić owe wartości³⁰. Przykładowo Komisja wprowadza obowiązek rejestracji wszystkich BSP o pewnej masie, które w przypadku uderzenia mogą przekazać człowiekowi energię kinetyczną o wartości powyżej 80 dżuli lub których eksploatacja wiąże się z zagrożeniami dla prywatności, ochrony danych osobowych, bezpieczeństwa lub środowiska. Będzie to więc dotyczyło m.in. statków powietrznych, które są wyposażone w czujnik zdolny do gromadzenia

---

27 Będą to odpowiednio: rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/746 z dnia 4 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia dat rozpoczęcia stosowania niektórych środków w związku z pandemią COVID-19 (Dz.Urz. UE L 176, s. 13); rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1058 z dnia 27 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2019/945 w odniesieniu do wprowadzenia dwóch nowych klas systemów bezzałogowych statków powietrznych (Dz.Urz. UE L 232, s. 1); rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1166 z dnia 15 lipca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia daty rozpoczęcia stosowania scenariuszy standardowych w odniesieniu do operacji wykonywanych w zasięgu widoczności wzrokowej lub poza zasięgiem widoczności wzrokowej Dz.Urz. UE L 253, s. 49) oraz rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/425 z dnia 14 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia dat przejściowych dotyczących stosowania niektórych systemów bezzałogowych statków powietrznych w kategorii „otwartej” oraz daty rozpoczęcia stosowania scenariuszy standardowych w odniesieniu do operacji wykonywanych w zasięgu widoczności wzrokowej lub poza zasięgiem widoczności wzrokowej (Dz.Urz. UE L 87, s. 20).

28 Art. 288 zdanie drugie TFUE.

29 P. Sylwestrzak, *Transpozycja prawa unijnego do polskiego porządku prawnego na przykładzie prawa ochrony środowiska*, Wrocław 2010, rozdział 2: *Implementacja prawa unijnego*, s. 35–53, <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/30062> (dostęp: 17.05.2022).

30 Wymienione tu rozwiązania to jedynie częściowe omówienie regulacji dotyczącej dronów.

danych osobowych³¹. Hałas i emisje powodowane przez bezzałogowe statki powietrzne należy ograniczyć w jak największym stopniu.

Wprowadzono również podział na kategorie, rozróżniając drony ze względu na posiadane przez nie możliwości. W tym zakresie wyróżniamy kategorie: 1) otwartą³² – która ze względu na niskie ryzyko nie wymaga pozwolenia, ale wprowadza szereg ograniczeń, np. w zakresie masy, możliwości wykonywania operacji tylko w zasięgu wzroku, w odległości nie większej niż 120 m od najbliższego punktu powierzchni ziemi, a także inne rygory bezpieczeństwa; 2) szczególną³³ oraz najbardziej ryzykowną 3) certyfikowaną³⁴ – wymagającą od użytkowników uzyskania certyfikatu. Pilot musi pamiętać, aby utrzymywać bezpieczną odległość od osób oraz zapewnić, aby jego lot nie przebiegał nad zgromadzeniami osób³⁵. Ograniczenie do wykonywania operacji w zasięgu widoczności wzrokowej zwiększa prawdopodobieństwo, że również osoba trzecia zauważy drona, przez co będzie miała świadomość, że potencjalnie może być nagrywana. W określonych przypadkach konieczne będzie ukończenie szkolenia oraz zaliczenie egzaminu, gdzie należy m.in. opanować wiedzę z zakresu ochrony prywatności i danych osobowych. Takie działania powinny zwiększać świadomość użytkowników w zakresie owych wartości. Dodatkowo państwa członkowskie tworzą systemy rejestracji operatorów BSP, których działania mogą stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa, ochrony prywatności oraz ochrony danych osobowych lub środowiska³⁶.

Prawo UE zawiera więc regulacje, które mają prowadzić do zwiększenia ochrony prywatności obywateli europejskich, jednak mimo to wciąż wydają się bardzo prawdopodobne zdarzenia, w wyniku których może dojść do naruszeń na tym polu.

4.2. Prawo polskie

W polskim ustawodawstwie brak osobnego, obszernego aktu prawnego regulującego tę materię. Tematyka bezzałogowych statków powietrznych i zasady ich użytkowania unormowana została przez przepisy szczególne zawarte w różnych aktach. Zasadniczo uwagę należy kierować w stronę Prawa lotniczego (art. 95 i 126) oraz rozporządzeń szczególnych, m.in. rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy – Prawo

31 Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/947, w tym szczególnie motywy 14 oraz art. 14 ust. 5.

32 Art. 4 rozporządzenia 2019/947. Jest to kategoria istotna dla niniejszych rozważań, ponieważ przy rozrywkowych modelach latających to właśnie ona będzie miała najczęstsze zastosowanie.

33 Art. 5 rozporządzenia 2019/947.

34 Art. 6 i 11 rozporządzenia 2019/947.

35 Art. 4 rozporządzenia 2019/947.

36 Art. 14 rozporządzenia 2019/947.

lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków³⁷. Przy omawianym zagadnieniu uwzględnić należy także Załącznik nr 6 owego rozporządzenia, traktujący materię dronów używanych wyłącznie w celach rekreacyjnych lub sportowych. Należy jednak pamiętać, że bezpośrednie zastosowanie będą tutaj miały także uprzednio wymienione akty prawa unijnego³⁸.

Przywołane akty prawne określają sposób wyposażenia drona, zasady jego lotów, a także możliwe wysokości i tereny, nad którymi nie mogą się one poruszać. Z punktu widzenia ochrony prywatności istotne będą ograniczenia: wykonywania operacji w zasięgu widoczności wzrokowej, zapewnienia bezpiecznej odległości od innych statków powietrznych, przeszkód, osób, zwierząt lub mienia oraz loty do określonej wysokości i odległości. Odpowiedzialności za ewentualne naruszenia można dochodzić na gruncie prawa cywilnego, administracyjnego i karnego. Zagadnienia będące tematem niniejszego artykułu regulowane są raczej w przepisach prawa cywilnego, choć możliwe będzie również dochodzenie odpowiedzialności karnej za konkretne zdarzenia, które mogą zostać uznane nawet za przestępstwo. Wśród czynów niedozwolonych, których popełnienie możliwe będzie przy użyciu drona, możemy wymienić np.: zakłócenie spokoju, podsłuchiwanie, stalking³⁹ czy nawet zagrożenie życia i zdrowia. Każdy lot BSP w polskiej przestrzeni powietrznej powinien się odbyć po poinformowaniu odpowiedniego organu.

4.3. Podsumowanie

W obecnej chwili taka regulacja BSP w zakresie samego sposobu ich użytkowania, a także bezpieczeństwa życia i zdrowia, wydaje się wyczerpująca i wystarczająca. Jednak z punktu widzenia prawa do prywatności, które Unia Europejska wymienia jako jedno z praw podstawowych, wciąż istnieje pewne pole do naruszeń. Z drugiej jednak strony stworzenie regulacji, które w większym stopniu chroniłyby życie prywatne, mogłyby prowadzić do ograniczenia innych praw i wolności obywateli (użytkowników dronów). Mogłyby one hamować możliwości rozwoju tej technologii i ograniczać rozrywkowy charakter wykorzystania drona. Poszanowanie życia prywatnego i danych osobowych powinno jednak dodatkowo wynikać z wzajemnego szacunku międzyludzkiego, czyli być motywowane wewnątrznie, a nie tylko uregulowaniami prawnymi.

---

37 Dz.U. z 2019 r. poz. 1497 oraz załącznik nr 6 rozporządzenia.

38 Rozporządzenia 2019/945 oraz 2019/947.

39 Art. 190a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.; dalej: k.k.) przewiduje karę pozbawienia wolności za uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej, które to działanie wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność. Wynika z tego, że za naruszenie prywatności również można dochodzić odpowiedzialności karnej.

5. Prywatność a drony – możliwości naruszeń

Powszechne użycie dronów, ich masowe pojawienie się na rynku, prostota obsługi oraz dość duże możliwości działania stwarzają zagrożenie dla podstawowych wartości, takich jak życie, zdrowie czy prywatność. Dzięki badaniom przeprowadzonym w 2019 r. wiemy, że wartość rynku dronów do 2026 r. wyniesie 3,26 mld zł⁴⁰, a dziennie około tysiąca osób używało aplikacji Drone Radar⁴¹. W polskiej przestrzeni powietrznej w chwili wykonywania badań znajdowało się do 100 tys. dronów. Nie jest to więc zjawisko jedynie marginalne, dlatego też trzeba zwrócić uwagę na wywoływane przez nie problemy. Najistotniejsza z punktu widzenia możliwych naruszeń będzie nie sama maszyna, a sposób jej wykorzystania i systemy, w które jest wyposażona. Można bowiem używać BSP jedynie wewnątrz swojej prywatnej posesji lub na pustej łące, co raczej nie powinno zagrażać prywatności osób trzecich. Dodatkowo jeżeli dron nie będzie wyposażony w systemy umożliwiające obserwowanie i nagrywanie, ryzyko naruszenia prywatności ogranicza się do minimum. Konieczne okazuje się więc omówienie tej kwestii w oparciu o polskie ustawodawstwo i przedstawienie konsekwencji, jakie przewiduje ono za takie naruszenia. Jak wspomniano, odpowiedzialności za naruszenia powstałe przy użyciu dronów można dochodzić na podstawie przepisów prawa karnego. Powyżej omówiono już pojedyncze przypadki tego typu, jednak w tym miejscu warto skupić się na ich głębszej analizie.

Używanie dronów może wiązać się z ingerencją w prawa osób trzecich, jak m.in. prawo do ochrony danych osobowych, ochrony prywatności oraz do tajemnicy komunikowania się, a nawet naruszać dobra osobiste⁴². Na gruncie polskiej Konstytucji i poszczególnych ustaw są to dobra chronione, za naruszenie których grożą przewidziane prawem konsekwencje. Poniżej przeprowadzono ich krótką analizę.

5.1. Dokonywanie przelotów i obserwacja rzeczywistości

Zwyczajne przeloty BSP raczej nie budzą wątpliwości ani nie dają powodów do niepokoju, gdyż nie wiążą się ze zbytnią ingerencją w życie osób trzecich. Ich celem zazwyczaj jest sport lub po prostu zabawa. Problem może pojawić się, jeżeli powstanie zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka. Wówczas takie użycie drona może doprowadzić do naruszeń i powstania odpowiedzialności.

40 *Biała Księga Rynku Bezzałogowych Statków Powietrznych*, M. Wieteska, J. Nowak (red.), Warszawa 2019.

41 *Ibidem*, dane za 2018 r.

42 Jeśli chodzi o dobra chronione, w Konstytucji RP mowa odpowiednio o – ochronie danych osobowych (art. 51), ochronie prywatności (art. 47), prawie do tajemnicy komunikowania się (art. 49). Z kolei w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.; dalej: k.c.) w art. 23 i 24 uregulowana została ochrona dóbr osobistych.

Modele latające często wydają uciążliwe dźwięki, a dodatkowo zdarza się również, że prywatni operatorzy nie przestrzegają przepisów o bezpiecznej odległości od osób fizycznych. W takiej sytuacji mogą one odczuwać stres i obawę przez fizycznym zagrożeniem dla życia i zdrowia. Długotrwałe utrzymywanie się takiego stanu może doprowadzić do naruszeń na gruncie prawa karnego bowiem zgodnie z przepisem art. 107 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń: „Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze”⁴³. Penalizowany jest również hałas, który zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym (art. 51 Kodeksu wykroczeń). Kodeks karny w art. 190a zakazuje nękania, które może wzbudzać uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie naruszać prywatność, Kodeks cywilny nakazuje natomiast powstrzymanie się od działań, które mogłyby zakłócać korzystanie z sąsiednich nieruchomości⁴⁴. Omawiany sposób wykorzystania drona może zostać zakwalifikowany właśnie jako opisane wyżej wykroczenia lub inne czyny zabronione, a także uzasadniać konieczność ochrony dóbr osobistych w postaci prawa do spokoju. Przy tej okazji może także dojść do naruszenia innych dóbr osobistych, jak tajemnica korespondencji czy nietykalność mieszkania, przykładowo poprzez obserwowanie tego, co dana osoba pisze, oraz powodowanie uciążliwości w miejscu zamieszkania. Dodatkowo jeżeli w wyniku takich działań dojdzie do ujawnienia informacji objętych tajemnicą służbową, otwiera się kolejne pole do stwierdzenia nadużyć.

Natomiast już sama czynność „obserwowania rzeczywistości” może wzbudzać wątpliwość, czy nie dochodzi jednocześnie do śledzenia lub szpiegowania. Wydaje się więc, że naruszeniem prywatności będzie już samo kierowanie drona nad prywatną posesję (lub w sposób, który pozwala śledzić wnętrze mieszkania) i oglądanie osoby trzeciej bez jej zgody, a czasami także i wiedzy. Wówczas do naruszenia prywatności nie będzie wcale konieczne spełnienie przesłanki nagrywania obrazu i dźwięku. Z konstrukcji art. 7 KPP wynika, że już samo dokonanie „obserwacji” może godzić w życie prywatne każdego człowieka, czyli w sferę objętą zakazem ingerowania przez podmioty z zewnątrz. Owo naruszenie granicy nad prywatną posesją może prowadzić do zaburzenia wypoczynku i spokoju egzystencji, co budzi poczucie zagrożenie i ogranicza swobodę sfery osobistej.

Oczywiście użytkownik drona może nie mieć zamiaru celowego naruszenia praw osób trzecich. Stanie się tak np. wtedy, gdy osoba postronna znajdzie się przypadkowo w zasięgu działania drona. Aby uszanować jej prywatność, operator może zakończyć obserwację, przeczekać aż ta osoba zniknie z pola widzenia, poinformować ją o obserwacji lub zwyczajnie zmienić miejsce odbywania lotu.

43 Dz.U. z 2022 r. poz. 2151 ze zm.; wyróżnienie – J.B.

44 Zgodnie z art. 144 kc obowiązuje zakaz immisji.

5.2. Zdjęcia i filmy

Wykonanie ujęcia, a więc utrwalenie rzeczywistości, to bardziej jaskrawy obszar zagrożeń. W wyniku takiego działania może powstać zdjęcie zawierające elementy, których właściciel nie chciał ujawniać na zewnątrz swojej sfery prywatnej. Co więcej, takie ujęcie może utrwalac wizerunek osoby fizycznej. Zarówno przepisy prawa, jak i orzecznictwo dość szeroko wypowiedają się na ten temat, przyjmując, że na wizerunek składa się zespół rozpoznawalnych cech fizycznych umożliwiających identyfikację określonej osoby wśród innych ludzi⁴⁵. To dostrzegalne, fizyczne cechy człowieka, które tworzą jego wygląd, bądź też skonkretyzowane ustalenie obrazu fizycznego człowieka, zdolne do zwielokrotnienia i rozpowszechnienia⁴⁶. Takie działanie może również obejmować monitorowanie zachowania osoby fizycznej (przez co poznaje się charakterystyczny dla niej sposób poruszania się, jej nawyki i szczegóły z życia).

Generalnie samo utrwalenie wizerunku osoby co do zasady⁴⁷ nie jest sankcjonowane prawnie⁴⁸. Problem pojawia się w momencie udostępnienia takiego zdjęcia lub filmu⁴⁹. Umieszczenie więc w sieci wykonanej przez drona fotografii, na której znajduje się osoba trzecia – o ile nie udzieliła ona zgody na takie działania, będzie stanowić naruszenie prywatności⁵⁰. Na gruncie prawa polskiego ochrona w tym zakresie może być dwójaka i odwoływać się do konstrukcji prawa autorskiego bądź regulacji cywilnoprawnych⁵¹. Ochronie prawnoautorskiej podlegają tylko takie twory, które spełniają cechy utworu⁵². Zaś na gruncie prawa cywilnego dobra osobiste człowieka pozostają chronione niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten,

45 Wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2017 r., VI ACa 1781/15, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

46 Wyrok SA w Krakowie z dnia 19 kwietnia 2016 r., I ACa 1826/15, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

47 Istnieją pojedyncze przypadki sankcjonowania takich działań. Przykładowo art. 191a k.k. traktujący o naruszeniu intymności seksualnej, w wyniku utrwalenia wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, używając w tym celu wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępów albo w wyniku rozpowszechnienia takiego wizerunku bez zgody tej osoby.

48 Mimo iż utrwalenie wizerunku osoby nie jest sankcjonowane prawnie, to zdaniem autorki artykułu wciąż może godzić w prawo do poszanowania życia prywatnego.

49 Pojęcie rozpowszechniania wizerunku powinno być interpretowane przy wykorzystaniu definicji terminu „rozpowszechnianie” zamieszczonej w art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1062 ze zm.). Chodzi zatem o sytuację w której stworzona zostaje możliwość zapoznania się z wizerunkiem bliżej nieokreślonego (z góry), nie zamkniętemu kręgowi osób. Por. wyrok SA w Krakowie z dnia 19 kwietnia 2016 r., I ACa 1826/15.

50 Ustawa przewiduje jednak wyłączenia bezprawności takich działań, kiedy nagrywanie wizerunku i jego rozpowszechnianie jest w pełni dozwolone i nie stanowi przestępstwa.

51 Art. 23 i 24 k.c.

52 Wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2017 r., VI ACa 1781/15.

czyje dobro zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania.

Należy pamiętać, że osoba trzecia może nie wyrażać zgody na bycie nagrywaną w konkretnych okolicznościach. Każdy więc powinien zachować pełne prawo do decydowania o możliwości uwiecznienia jego wizerunku. Poszanowanie życia prywatnego, w tym rodzinnego, jako prawo podstawowe nie będzie skutecznie realizowane, jeżeli sami jego adresaci nie będą go respektować. W celu realizacji niniejszego założenia należy poinformować osobę trzecią o działaniu drona oraz o możliwości wykonania zawierających jej wizerunek ujęć i ewentualnie uzyskać zgodę na jego rozpowszechnienie.

Jak widać, operator drona może z łatwością wchodzić w posiadanie bardzo dużej ilości danych pozwalających zidentyfikować konkretną jednostkę⁵³. Co więcej, zdobyte w ten sposób informacje mogą być następnie przetwarzane przez drony, o czym będzie mowa niżej.

5.3. Słuchanie i rejestracja dźwięku

Już samo słuchanie rozmów może stanowić poważne zagrożenie dla prywatności, tajemnicy korespondencji i swobodnego komunikowania się⁵⁴. Podśluchiwanie jest zakazane przez regulacje prawa karnego i klasyfikowane jako bezprawne uzyskanie informacji⁵⁵. Działania takie mogą mieć dalej idące konsekwencje, np. w przypadku złamania tajemnic prawnie chronionych⁵⁶. Oczywiście jest więc, że podśluchiwanie rozmów dzięki użyciu drona stanowi złamanie swobody komunikowania się, naruszając tym samym prawo podstawowe. Swoboda prowadzenia konwersacji, poczucie intymności pomiędzy rozmówcami i poufność treści rozmowy zostaje unicestwiona. W tym przypadku można również powołać się na ochronę cywilnoprawną w zakresie dóbr osobistych. Ze względu na ich otwarty charakter możemy mówić tu o tajemnicy korespondencji, ale także o swobodzie i tajemnicy komunikacji.

Mowa oczywiście o sytuacjach rejestrowania dźwięku przez osobę nieuprawnioną, wcześniejsze uzyskanie pozwolenia legalizuje bowiem zabieg nagrywania⁵⁷. Podśluchane oraz zarejestrowane rozmowy mogą zostać następnie bezprawnie rozpowszechnione.

53 A. Konert, *Bezzałogowe statki powietrzne...*, rozdział 4, pkt 3.3 *Ochrona prawa do prywatności w Polsce*, LEX/el.: „Operator drona może z łatwością wchodzić w posiadanie bardzo dużej ilości danych osobowych, w tym wizerunku lub też innych danych pozwalających zidentyfikować daną osobę, która nie wyraziła na to zgody”.

54 Wartości te chronione są już na poziomie ustawy zasadniczej, w art. 49 Konstytucji RP.

55 Art. 267 § 3 k.k.

56 Naruszenie tajemnicy korespondencji może doprowadzić do ujawniania faktów, które nie powinny zostać ujawnione. Takie informacje mogą pochodzić np. ze spowiedzi lub zostać przekazane podczas udzielania porady prawnej.

57 Wówczas naruszenie stanowi wyjście poza zakres zgody. W wyroku z dnia 14 marca 2018 r., V ACa 1157/17 SA w Warszawie stwierdził, że: „Ochrona życia prywatnego,

5.4. Podsumowanie

Ingerencja w sferę prywatną może więc prowadzić do dużo poważniejszych naruszeń i ich konsekwencji. Prywatność natomiast zakłada istnienie określonych granic w życiu każdego człowieka, ustalonych w celu zachowania intymności, samotności i gwarancji poufności danych. Każda jednostka powinna więc posiadać możliwość podjęcia autonomicznej decyzji, które informacje będzie chciała przekazać na zewnątrz. Podsumowując powyższe rozważania, warto podkreślić, że naruszania powodują nie same urządzenia, ale ich użytkownicy, którzy wykorzystują je w sposób godzących w chronione wartości, opisane powyżej możliwości naruszeń mają zaś jedynie potencjalny charakter (nie każde użycie drona naruszy prawo do prywatności i inne dobra)⁵⁸.

Nowoczesne technologie i stwarzane przez nie możliwości mogą rodzić pewne problemy przy dochodzeniu odpowiedzialności za opisane wyżej naruszenia. Wymienia się wśród nich przykładowo: komplikacje przy poszukiwaniu sprawcy naruszenia (nie zawsze da się ustalić, do kogo należy dron lub kto ingerował w nasze prawa) lub też trudności w dowodzeniu nielegalnego działania (prawo nie zabrania dokonywania przelotów, a nie jest oczywiste, czy BSP podejmuje dodatkowe czynności, jak wykonywanie zdjęć czy podsłuchiwanie w konkretnym momencie). Kontrola każdego urządzenia oraz materiałów, które ono przechowuje, nie jest możliwa⁵⁹. Operatorami i właścicielami dronów często są osoby prywatne, które rejestrują obrazy i dźwięki wyłącznie do celów prywatnych, a więc nie ma podstaw do ingerowania w ich własność. Sztywne regulacje w tym zakresie oraz dodatkowe zakazy prowadziłyby natomiast do znacznego ograniczenia użytkowania BSP i hamowałyby korzystanie z oferowanych przez nie możliwości. Nie lekceważąc kontrowersji wynikających z takiego użycia dronów, które powoduje naruszenie prywatności, należy każdorazowo zastosować zasadę wagi dóbr, a więc rozważyć, która z wartości – bezpieczeństwo czy innowacyjność – stanowi większą wartość w konkretnej sytuacji⁶⁰. Co więcej, z powodu coraz powszechniejszego

---

gwarantowana w art. 41 Konstytucji, obejmuje także autonomię informacyjną (art. 51 Konstytucji), oznaczającą prawo do samodzielnego decydowania o ujawnieniu innym informacji dotyczących swojej osoby, a także prawo do sprawowania kontroli nad takimi informacjami, jeśli znajdują się w posiadaniu innych podmiotów”.

58 Por. np. K. Łakomiec, *Konstytucyjna ochrona prywatności...*, rozdział 1, pkt 7 *Wpływ nowych technologii na ochronę prywatności*, LEX/el., zdaniem której: „Chociaż nowe technologie pozwalają przetwarzać więcej danych, nie znaczy to, że automatycznie naruszają prywatność. Niezależnie od stopnia zaawansowania wynalazki pozostają neutralne, a dopiero ich określone zastosowanie może generować zagrożenia dla chronionych praw”.

59 Takie działanie mogłoby z kolei naruszać prawo do prywatności użytkownika i właściciela BSP.

60 Por. M. Ostrihansky, M. Szmigiero, *Bezpieczeństwo a innowacyjność* [w:] *Prawo dronów. Bezałogowe statki powietrzne w prawie Unii Europejskiej oraz krajowym*, M. Ostrihansky, M. Szmigiero (red.), Warszawa 2020. Autorzy rozważają te wartości w kontekście

wykorzystania dronów i łatwości ich nabycia, konieczne jest edukowanie społeczeństwa oraz promowanie poszanowania podstawowych praw – w tym prawa do prywatności i ochrony danych osobowych osób trzecich.

6. Ochrona danych osobowych

Nie sposób prowadzić rozważań nad prywatnością w oderwaniu od zagadnienia danych osobowych. Prawo do prywatności, jako jedna z podstawowych gwarancji człowieka, jest silnie związane z ochroną danych osobowych. W literaturze podkreśla się, iż taka ochrona opiera się na tych samych wartościach co prywatność. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy, który stwierdził, że prawo do ochrony danych osobowych wiąże się ściśle ze sferą poszanowania prywatności, swobody i integralności człowieka⁶¹. Pod pojęciem danych należy rozumieć informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej⁶². Takie informacje zajmują obszar sfery osobistej każdego człowieka, o której powinien on móc decydować samodzielnie.

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że działanie bezzałogowego statku powietrznego może zarówno godzić w prawo do prywatności, jak i naruszać normy gwarantujące ochronę danych wszystkich jednostek, każdy ma bowiem prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą⁶³. Ochrona ta gwarantowana jest na poziomie unijnym⁶⁴ oraz krajowym, szczególnie w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych⁶⁵. W przypadku maszyn latających i ich technicznych możliwości owe dane mogą być szczególnie narażone na nieprawidłowe wykorzystanie. Dron, oprócz nagrywania dźwięku i obrazu (co stanowi przejaw „zbierania danych” takich jak wizerunek⁶⁶, dane lokalizacyjne czy numery tablic rejestracyjnych), może być

---

tworzenia regulacji prawnych w zakresie bezzałogowych statków powietrznych i zwracają uwagę na niższe usytuowanie wartości, jaką jest innowacyjność, w odróżnieniu od bezpieczeństwa ludzi, prawa do prywatności czy nawet nienaruszalności mienia.

61 Wyrok SN z dnia 11 lutego 2015 r., I CSK 868/14 (dostępny w bazie orzeczeń SN), zgodnie z którym „prawo do ochrony danych osobowych, ujęte w art. 51 Konstytucji, wiąże się ściśle ze sferą poszanowania prywatności, swobody i integralności człowieka”.

62 Art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.Urz. UE L 119, s. 1), dalej: RODO.

63 Art. 8 KPP.

64 Por. np. RODO czy Wytoczne 3/2019 dotyczące przetwarzania danych osobowych przy wykorzystaniu urządzeń wideo, przyjęte w dniu 29 stycznia 2020 r. przez Europejską Radę Ochrony Danych (wersja 2.0), https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_pl.pdf (dostęp: 27.11.2022).

65 Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781).

66 Por. wyrok TS z dnia 17 października 2013 r., C-291/12, Michael Schwarz przeciwko Stadt Bochum, ECLI:EU:C:2013:670, pkt 27: „Tak więc (...) odciski palców

wyposażony w systemy umożliwiające przechowywanie i przetwarzanie zdobytych w ten sposób informacji. Konkretnie rodzaje modeli latających mogą być niezauważalne dla ludzkiego oka (dzięki swojemu małemu rozmiarowi lub możliwości działania w obszarze poza bezpośrednim zasięgiem wzroku), co w jeszcze większym stopniu przyczynia się do potencjalnego wkroczenia w sferę chronionych danych osobowych. Wówczas nagrywana osoba nie jest nawet świadoma, że dron zbiera jej dane osobowe⁶⁷. Oferowana możliwość wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych stoi więc w sprzeczności z gwarancji wynikającymi z praw podstawowych.

Jeżeli dodatkowo BSP wyposażony jest w systemy umożliwiające przetwarzanie zdobytych informacji, proces ten powinien odbywać się rzetelnie, w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej⁶⁸. Teoretyczna sytuacja opisana powyżej, w której osoba trzecia nie ma świadomości bycia nagrywaną, wyklucza także posiadanie zgody na przetwarzanie danych. Jeżeli jednak użytkownik uzyska zezwolenie od osób nagrywanych, jego zachowanie nie będzie godzić w ich słuszne interesy. Trzeba pamiętać, że nagrywanie osób, nawet dokonywane za ich zezwoleniem, nie upoważnia jeszcze użytkownika do udostępniania owych nagrań. Na rozpowszechnienie wizerunku oraz przetwarzanie danych powinno się uzyskać osobną zgodę.

Współcześnie drony rozrywkowe wykorzystywane są najczęściej prywatnych, jak zabawa czy też uwiecznianie cennych chwil. Celem takich działań nie będzie więc gromadzenie danych osobowych osób trzecich – co jednak nie wyklucza ich przypadkowego zdobycia⁶⁹. Wówczas (co do zasady) problem pojawi się dopiero w momencie, gdy uzyskane za pomocą BSP dane osobowe zostaną udostępnione (przykładowo umieszczone w sieci) lub ulegają procesowi przetwarzania. Jednak biorąc pod uwagę wcześniejsze rozważania dotyczące szacunku dla sfery intymnej każdego człowieka, trzeba zauważyć, że nawet takie zachowanie może już stanowić istotne wkroczenie w ową wartość.

7. Podsumowanie

Nowoczesne technologie oferują nam szereg możliwości, ale rodzą także wiele zagrożeń dla naszych praw i wartości. Dla jednych drony to innowacyjne

---

oraz wizerunek twarzy osoby fizycznej są objęte tym pojęciem, jako że obiektywnie zawierają one unikalne informacje o osobach fizycznych i pozwalają na ich dokładne zidentyfikowanie”.

67 Por. np. A. Konert, *Bezzałogowe statki powietrzne...*, rozdział 4 *Odpowiedzialność za naruszenie prawa do prywatności i danych osobowych podczas operacji wykonywanych przez bezzałogowe statki powietrzne*, LEX/el.

68 Ibidem.

69 Fakt, że najczęściej celem użytkownika drona rozrywkowego nie jest naruszenie prywatności osób trzecich, nie wyklucza możliwości, iż do tego naruszenia rzeczywiście może dojść.

rozwiązanie technologiczne, zwiastun postępu, który umożliwia społeczeństwu rozwój, ale i rozrywkę odmienną od tych znanych dotychczas, inni zaś zauważają również niebezpieczeństwa, jakie niesie ze sobą ta nowinka techniczna. Nie ulega wątpliwości (na co dowodem są także rozważania zawarte w niniejszym artykule), że obawy te mogą być uzasadnione. Prywatność i bezpieczeństwo danych osobowych, ale też zdrowie i życie każdej istoty⁷⁰, to dobra, na które powinniśmy zwracać szczególną uwagę, toteż odpowiedzialne korzystanie z bezzałogowych statków powietrznych wiąże się z zachowaniem przez ich użytkowników rozwagi i poszanowania praw wszystkich jednostek.

Odwołując się do wcześniejszych konkluzji, należy uznać, że obowiązujące rozwiązania prawne będą wystarczająco chronić prywatność, jeżeli sami użytkownicy dronów zaczną rozważnie korzystać z tych urządzeń, biorąc dodatkowo pod uwagę konieczność poszanowania praw każdej jednostki i odczuwając przy tym wewnętrzną potrzebę nieingerowania w sferę prywatną osób trzecich. Trzeba podkreślić, że samo istnienie regulacji prawnych w tym zakresie, bądź nawet ich zaostrzenie, może okazać się niewystarczające, by wyeliminować wszelkie pojawiające się na tym polu zagrożenia. Co więcej, wyegzekwowanie ewentualnych sankcji, a nawet samo ich nałożenie, może wiązać się z trudnościami chociażby przy ustalaniu podmiotu odpowiedzialnego⁷¹. Być może wprowadzenie surowszych kar, np. w postaci grzywny za używanie drona w sferze prywatnej, umożliwiłoby skuteczniejsze zwrócenie uwagi użytkowników na ten problem, jednakże najpierw należałoby rozważyć pewne kwestie metodologiczne, np. doprecyzować, czym konkretnie jest sfera prywatna i czy jej określenie jest w ogóle możliwe.

Przy zagadnieniu funkcjonowania BSP wciąż aktualne jest hasło „technologia w służbie człowiekowi”, gdyż (co do zasady) istnienie i działanie drona będzie zależne właśnie od człowieka (w związku ze sposobem jego zaprojektowania albo nieodpowiedniego użycia). To głównie od poszczególnych jednostek zależy, jak wykorzystują zdobycze technologii i czy w związku z tym bezpieczeństwo osób fizycznych i gwarancje praw podstawowych pozostaną niezagrażone. Współcześnie, gdy drony stały się powszechnie używanym narzędziem (co potwierdzone zostało w wynikach przeprowadzonych przez

---

70 Bezzałogowe statki powietrzne mogą zagrażać życiu i zdrowiu ludzkiemu m.in. w wyniku awarii, błędnego lub nieprawidłowego użytkowania, czy też zostać do tego specjalnie zaprojektowane – mowa tutaj o dronach wykorzystywanych np. do celów bojowych.

71 Często już samo ustalenie podmiotu odpowiedzialnego za naruszenie prawa do prywatności może okazać się niemożliwe lub bardzo utrudnione, np. ze względu na niemożność wykrycia podmiotu kierującego dronem czy też jego właściciela, zakończenie przelotu przed ewentualną interwencją odpowiedniego podmiotu, a nawet trudności w udowodnieniu, iż urządzenie faktycznie naruszyło prawo do prywatności (np. przez podsłuch lub nagranie). Co więcej, jeżeli osoba trzecia, w której sferę intymną dron miałby wkroczyć, nie będzie subiektywnie odczuwać, że ktokolwiek naruszył jej prawa, wymierzenie odpowiedzialności również wydaje się bezcelowe.

autorkę artykułu badań – wszyscy ankietowani wiedzieli, czym jest dron i spotkali się z takimi urządzeniami w życiu codziennym⁷²), pojawiła się szczególnie konieczność zadbania o bezpieczeństwo sfery prywatnej⁷³. Jak wskazują przywołane badania, społeczeństwo zauważa, że bezzałogowe statki powietrzne faktycznie mogą zagrażać człowiekowi, w szczególności zaś wkraczać w sferę życia prywatnego.

Nowe możliwości technologiczne mogą wpłynąć na przewartościowanie dotychczasowych hierarchii. Jak wskazują wyniki badań, respondenci po zobaczeniu drona w pierwszej kolejności czują się zainteresowani ciekawym urządzeniem⁷⁴. Poczucie zagrożenie nie jest więc prymarnym odczuciem, jakie wzbudza w nas dron (ale jego pojawienie się nie jest nam też obojętne, gdyż niemal 60% ankietowanych wciąż uważa, iż używanie dronów może stanowić zagrożenie dla prywatności lub innych wartości⁷⁵). Wkrótce zapewne aktualne stanie się twierdzenie Stanisława Lema, który stwierdził, że „Przyszłość będzie odrzucała, niweczyła bardzo wiele z tego, co dziś mamy za bezcenne, nie do zastąpienia, nienaruszalne”⁷⁶. Nowe technologie mogą więc stanowić mniej lub bardziej oczywiste zagrożenie dla prywatności, lecz z czasem zostają one powszechnie zaakceptowane i nie budzą już większych obaw⁷⁷. W przypadku dronów nie zawsze da się stwierdzić, czy ich wykorzystanie stanowiło naruszenie prywatności, jeżeli zainteresowana osoba nie ma poczucia, że wkroczone w jej sferę osobistą. W związku z tym sztywne i daleko idące ograniczenie prawne stanęłyby na drodze rozwoju technologii oraz zaprzepaściły możliwości, jakie ona oferuje.

Prywatność jest wartością cenioną i poszukiwaną przez większość ludzi. To sfera, nad którą powinniśmy zachować kontrolę i od której zależy nasze poczucie bezpieczeństwa i swobody. Prawo do prywatności można więc rozumieć jako wolność jednostki od ingerencji w jej sferę osobistą czy też

72 Por. przyp. 78, pytanie 2.

73 Oprócz zagrożenia, jakie powstaje w sferze prywatnej, należy zauważyć, iż istnieje szereg innych możliwych naruszeń, które mogą pojawić się w związku z nieprawidłowym korzystaniem z drona przez jego użytkownika. Przykładowo można tu wymienić: kolizje drogowe, zagrożenia dla życia ludzkiego, płoszenie zwierząt, niszczenie środowiska, uszkodzenia mienia czy też inne konsekwencje nieprzestrzegania przepisów dotyczących poruszania się dronów w sferach szczególnych.

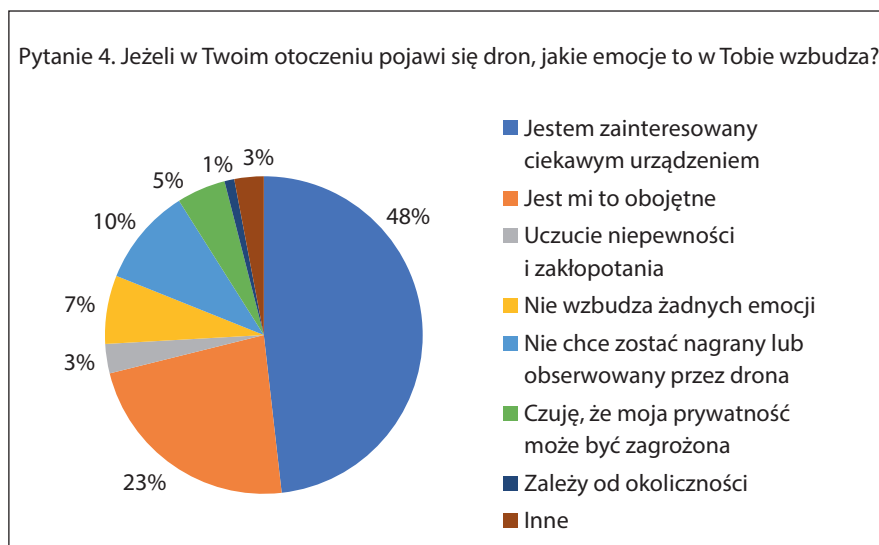
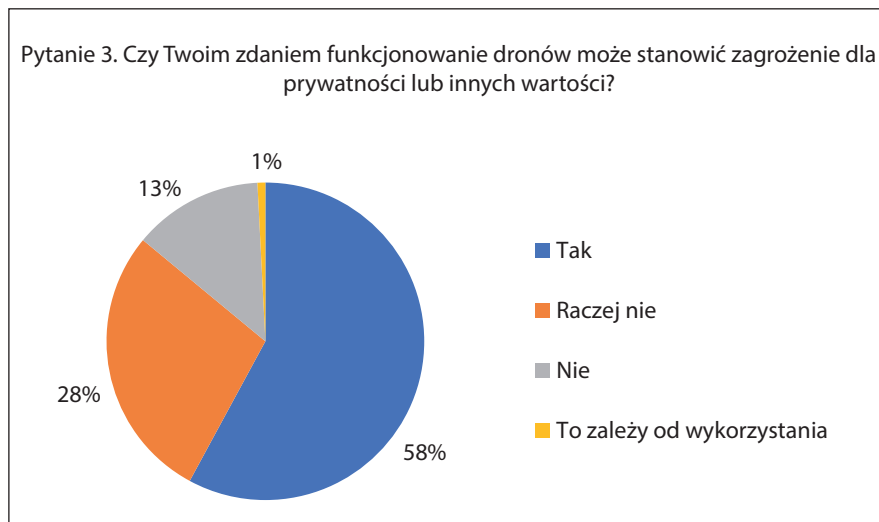
74 Zob. wykres, pytanie 4.

75 Zob. wykres, pytanie 3.

76 S. Lem, *Dokąd idziesz świecie* [w:] *Wejście na orbitę*, Polska 1960. Twierdzenie to możemy przeanalizować w kontekście omawianego problemu poszanowania życia prywatnego. Drony zyskują coraz większą popularność, stając się właściwie częścią naszego życia codziennego. Całkiem prawdopodobne jest, że wkrótce zachowania które dziś uważane są za niedopuszczalne w sferze prywatnej, staną się działaniem zupełnie standardowym, świadczącym wręcz o wysokim poziomie rozwoju społeczeństwa.

77 Pamiętając jednak – jak już stwierdzono wyżej – że dopiero konkretne działanie człowieka wykorzystujące urządzenie może doprowadzić do takich naruszeń.

Wykres. Odczucia społeczne związane z funkcjonowaniem bezałogowych statków powietrznych

Źródło: opracowanie własne⁷⁸.

⁷⁸ Badania przeprowadzone zostały w formie anonimowej internetowej ankiety na reprezentatywnej grupie 121 respondentów. Pytania dotyczyły odczuć, jakie wzbudzają drony w osobach trzecich, a więc tych, które nie korzystają bezpośrednio z takiego urządzenia, ale znajdują się w obrębie jego działania. Uzyskane wyniki wykazują, że omawiany w niniejszym artykule problem jest realny i dostrzegany przez społeczeństwo, a powszechność użycia dronów wciąż się zwiększa, co zachęca do analizy ich działania w kontekście zagrożenia dla prywatności. Ankieta składała się z sześciu pytań. Pytanie 1 dotyczyło wieku respondentów, co pozwoliło na pokazanie ich zróżnicowania i uzyskanie dokładniejszego wyniku. Pytanie 2 miało zbadać poziom wiedzy na temat bezałogowych

prawo do pozostawienia w spokoju⁷⁹. Szanując ową wartość, zarówno jako użytkownicy dronów, jak i osoby postronne, powinniśmy za każdym informować innych o ewentualnym przypadku „podglądania” czy też nagrywania lub uzyskać zgodę na takie działania. Przede wszystkim jednak w przypadku kontaktu drona z osobami trzecimi zawsze należy zachować ostrożność.

Bibliografia

- Bielak-Jomaa E., *Monitoring pracowniczy a drony* [w:] „Drony a prywatność” – o bezpiecznym i świadomym użytkowaniu dronów. Materiały pokonferencyjne, T. Soczyński, B. Hermanowicz, N. Misiuk (red.), Warszawa 2020.
- Biała Księga Rynku Bezzałogowych Statków Powietrznych, M. Wieteska, J. Nowak (red.), Warszawa 2019.
- Gawroński M., *Jak naruszyć prywatność za pomocą drona i co za to grozi?* [w:] „Drony a prywatność” – o bezpiecznym i świadomym użytkowaniu dronów. Materiały pokonferencyjne, T. Soczyński, B. Hermanowicz, N. Misiuk (red.), Warszawa 2020.
- Goździaszek Ł., *Drony w prawie polskim*, „Monitor Prawniczy” 2015, nr 7.
- Konert A., *Bezzałogowe statki powietrzne. Nowa era w prawie lotniczym. Zagadnienia cywilnoprawne*, Warszawa 2020
- Kuchta R., *Trzy przykłady nowych robotów* [w:] *Robotyka*, Warszawa 2015.
- Lem S., *Dokąd idziesz świecie* [w:] *Wejście na orbitę*, Polska 1960.
- Łakomiec K., *Konstytucyjna ochrona prywatności. Dane dotyczące zdrowia*, Warszawa 2020.
- Ostrihansky M., Szmigiero M., *Bezpieczeństwo a innowacyjność* [w:] *Prawo dronów. Bezzałogowe statki powietrzne w prawie Unii Europejskiej oraz krajowym*, M. Ostrihansky, M. Szmigiero (red.), Warszawa 2020.
- Pryciak M., *Prawo do prywatności* [w:] *Prawa człowieka – idea, instytucje, krytyka*, M. Sadowski, P. Szymaniec (red.), Wrocław 2010.
- Sarnecki P. [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. II, L. Garlicki, M. Zubik (red.), Warszawa 2016.

---

statków powietrznych. Okazało się, że wszyscy ankietowani wiedzieli, czym jest dron, potwierdziła się więc teza o powszechności zjawiska i jego obecności w życiu codziennym. Pytanie 3 dotyczyło stanowiska w sprawie zagrożenia dla prywatności. Z odpowiedzi wynika, że ankietowanie dostrzegają ten problem, niemal 60% z nich uznało drony za takie zagrożenie. W pytaniu 4 chodziło o ustalenie, jakie emocje budzą drony. Ankietowali po pierwsze wskazali na ciekawość (niemal 50% z nich zaznaczyło opcję „jestem zainteresowany ciekawym urządzeniem”), a dopiero w następnej kolejności wyrazili jakiegokolwiek zaniepokojenie funkcjonowaniem tych urządzeń (opcje takie wybrało ok. 29% ankietowanych). Dla 23% badanych była to kwestia obojętna. Pytanie 5 obejmowało problematykę potencjalnych zagrożeń. Większość ankietowanych zdawała sobie z nich sprawę i wskazywała na możliwe naruszenia, w większości związane ze sferą prywatną oraz życiem i zdrowiem. W pytaniu 6: „Jak często spotykasz drony w życiu codziennym? (np. podczas spaceru)” przeważały odpowiedzi „średnio często”.

⁷⁹ P. Sarnecki [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. II, L. Garlicki, M. Zubik (red.), Warszawa 2016, komentarz do art. 47.

- Sylwestrzak P., *Transpozycja prawa unijnego do polskiego porządku prawnego na przykładzie prawa ochrony środowiska*, Wrocław 2010, <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/30062> (dostęp: 17.05.2022).
- Słownik języka polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/prywatno%C5%9B%C4%87.html> (dostęp: 16.05.2022).
- Sobczak J. [w:] *Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Komentarz*, A. Wróbel (red.), Warszawa 2020.

Akty prawne

- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2.
- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE z 2016 r. C 202, s. 389.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.Urz. UE L 119, s. 1.
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/945 z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie bezzałogowych systemów powietrznych oraz operatorów bezzałogowych systemów powietrznych z państw trzecich, Dz.Urz. UE L 152, s. 1 ze zm.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych, Dz.Urz. UE L 152, s. 45 ze zm.
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1058 z dnia 27 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2019/945 w odniesieniu do wprowadzenia dwóch nowych klas systemów bezzałogowych statków powietrznych, Dz.Urz. UE L 232, s. 1.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/746 z dnia 4 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia dat rozpoczęcia stosowania niektórych środków w związku z pandemią COVID-19, Dz.Urz. UE L 176, s. 13.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1166 z dnia 15 lipca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia daty rozpoczęcia stosowania scenariuszy standardowych w odniesieniu do operacji wykonywanych w zasięgu widoczności wzrokowej lub poza zasięgiem widoczności wzrokowej, Dz.Urz. UE L 253, s. 49.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/425 z dnia 14 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2019/947 w odniesieniu do odroczenia dat przejściowych dotyczących stosowania niektórych systemów bezzałogowych statków powietrznych w kategorii „otwartej” oraz daty rozpoczęcia stosowania scenariuszy standardowych w odniesieniu do operacji wykonywanych w zasięgu widoczności wzrokowej lub poza zasięgiem widoczności wzrokowej, Dz.Urz. UE L 87, s. 20.
- Wytuczne 3/2019 dotyczące przetwarzania danych osobowych przy wykorzystaniu urządzeń wideo, przyjęte w dniu 29 stycznia 2020 r. przez Europejską Radę Ochrony Danych (wersja 2.0), https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_pl.pdf (dostęp: 27.11.2022).

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, Dz.U. z 2022 r. poz. 2151 ze zm.
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. z 2021 r. poz. 1062 ze zm.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.
- Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, Dz.U. z 2022 r. poz. 1235 ze zm.
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, Dz.U. z 2019 r. poz. 1781.
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków, Dz.U. z 2019 r. poz. 1497.

Orzecznictwo

- Wyrok TS z dnia 9 listopada 2010 r., C-92/09 i C-93/09, Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) i Hartmut Eifert (C-93/09) przeciwko Land Hessen, ECLI:EU:C:2010:662.
- Wyrok TS z dnia 17 października 2013 r., C-291/12, Michael Schwarz przeciwko Stadt Bochum, ECLI:EU:C:2013:670.
- Wyrok TS z dnia 17 kwietnia 2018 r., C-414/16, Vera Egenberger przeciwko Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung eV, Dz.Urz. UE C 200, s. 6.
- Wyrok TS z dnia 6 listopada 2018 r., C-569/16 i C-570/16, Stadt Wuppertal przeciwko Marii Elisabeth Bauer (C-569/16) oraz Volker Willmeroth przeciwko Martinie Broßonn (C-570/16), Dz.Urz. UE C 16, s. 2.
- Wyrok TS z dnia 2 marca 2021 r., C-746/18, H.K. przy udziale Prokuratuur, Dz.Urz. UE C 54, s. 10.
- Wyrok SN z dnia 11 lutego 2015 r., I CSK 868/14, Baza orzeczeń SN.
- Wyrok SA w Krakowie z dnia 19 kwietnia 2016 r., I ACa 1826/15, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.
- Wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2017 r., VI ACa 1781/15, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.
- Wyrok SA w Warszawie z dnia 14 marca 2018 r., V ACa 1157/17, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

Prywatność w erze bezzałogowych statków powietrznych w świetle wartości Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

Streszczenie

W artykule poruszone zostały kwestie bezzałogowych statków powietrznych, czyli dronów, w kontekście jednego z praw podstawowych – prawa do prywatności. Skupiono się w nim głównie na dronach wykorzystywanych do celów rozrywkowych. Pierwsza część artykułu stanowi wprowadzenie w zagadnienie prywatności na kanwie prawa Unii Europejskiej

oraz polskiego ustawodawstwa, a także analizę problemu w świetle wartości Karty praw podstawowych UE. W dalszej części autorka poszukuje odpowiedzi na pytania, czym są bezzałogowe statki powietrze, w jaki sposób korzystanie z nich jest uregulowane prawnie oraz – przede wszystkim – czy współcześnie prywatność obywateli może być w jakiś sposób zagrożona przez wykorzystywanie dronów. Następnie przechodzi do rozważań na temat możliwych naruszeń, w tym również w aspekcie ochrony danych osobowych. Zakończenie to zwięzłe podsumowanie poruszonej tematyki oraz zestawienie wyników analizy z gwarancjami wynikającymi z Karty praw podstawowych UE.

Słowa kluczowe: prawo do prywatności, drony, bezzałogowe statki powietrzne, dane osobowe, Karta praw podstawowych UE

Privacy in the era of drones in the light of the values of the Charter of Fundamental Rights of the European Union

Abstract

The article presents the issues of unmanned aerial vehicles, i.e. drones, in the context of one of the fundamental rights – the right to privacy. However, the author focuses mainly on drones used for entertainment purposes. The first part of the article is an introduction to the issue of privacy on the basis of European Union law and Polish legislation, as well as an analysis of the problem in the light of the value of the EU Charter of Fundamental Rights. Later on, she looks for answers to the questions: what are unmanned aerial vehicles, how is their use legally regulated and above all, whether today the privacy of citizens may be in some way threatened by drones. Then the author goes on to consider possible violations, also in the aspect of personal data protection. The conclusion is a concise summary of the issues discussed and a comparison of the results of the analysis with the guarantees resulting from the EU Charter of Fundamental Rights.

Keywords: right to privacy, drones, unmanned aerial vehicles, personal data, Charter of Fundamental Rights